

Tez Özetleri

Hazırlayan: Aslı Süha DÖNERTAŞ

YÜKSEK LİSANS

Hilmi Evren Erdin

Şehir planlamada su ve kanalizasyon sistemleri proje eşiklerinin değerlendirilmesi (İzmir büyük kent bütünü'nde bir deneme) [The Evaluation of thresholds of water and sewerage projects in relation to urban planning (testing the hypothesis in the case of İzmir greater city area)]

Danışman: Y. Doç. Dr. Yıldırım Oral
Yıl: 2001

Yapıldığı Yer: Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir Planlama Anabilim Dalı

Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama
Dizin Terimleri: Kanalizasyon sistemleri=Sewage systems Su sistemleri=Water systems İzmir=

Fatih Dur

The usage of stochastic and multicriteria decision-aid methods evaluating geothermal energy exploitation projects [Stokastik ve çok kriterli karar yöntemlerinin jeotermal enerji projelerinin değerlendirilmesi kullanımı]

Danışman: Y. Doç. Dr. Murat Çelik; Prof. Dr. Macit Toksoy

Yıl: 2005

Yapıldığı Yer: İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir Planlama Anabilim Dalı

Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama

Özet: Jeotermal enerjinin kullanımı ile ilgili üç ana sorudan hareket edilerek bu çalışma hazırlanmıştır. Birincisi, sahip olunan jeotermal kaynağı ısı potansiyeli ne kadardır? İkincisi, bu kaynak ne türullanımlar için değerlendirilebilir? Üçüncüsü ise, seçilen bir kullanım veya kullanımların belirli oranlarda birleştirilmesi ile oluşturulan senaryolar hangi kriterlere göre değerlendirilebilir ve nasıl bir kullanım şeması elde edilebilir? Jeotermal enerji rezervuarlarının ısı kapasitesinin büyüklüğünün ne

kadar olduğu gibi çeşitli belirsiz parametreleri içinde barındıran problemlerin çözümüne bir yaklaşım olarak geliştirilen, simülasyonlar ile model oluşturma yöntemi bu çalışmada da kullanılmıştır. Monte Carlo Simülasyon tekniği kullanılarak Balçova sahasının ısı kapasitesine ait parametrelerle bir model oluşturulmuştur. Buradaki amaç kaynaktan sürdürülebilir şekilde kullanılacak ısı enerjisi miktarını bulmaya çalışmaktır. Bu enerji miktarı modelin kümülatif olasılık dağılımı verileri yardımıyla oluşturulmaya çalışılmıştır.

Tahminlenen ısı rezervi ile yerel olarak değerlendirilebilecek kullanımların neler olabileceği üzerinde durulmuştur. Burada jeotermal sahada yapılan keşif ve arama çalışmalarının sonuçları ışığında jeotermal kaynağın entalpisi, akışkanın içeriği, alanın hacmi, topografyası, alandaki yerleşmelerin niteliği, toprak kabiliyeti, işgücü yapısı gibi parametrelerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Balçova için yapılan değerlendirmeden, jeotermal kaynağın konut ısıtılmasında, sera tarımında, termal turizmde ve sebze-meyve kurutulmasında kullanılabileceği sonuçları elde edilmiştir. Jeotermal enerjinin hangi kullanımlarda değerlendirilebileceği belirlendikten sonra, bunlardan oluşturulacak senaryoların değerlendirilmesi konusu gündeme gelmektedir. Burada politik yanı ağır basan karar verme süreci başlamaktadır. Senaryoları seçerken dikkate alınacak kriterlerin ve bu kriterlerin göreceli ağırlıklarının belirlenmesi ile senaryolar arasında istenilen durumu yansıtan bir sıralama elde edilebilir. Bu çalışmada Çoklu Kriterlere Göre Karar Verme Tekniklerinden birisi olan PROMETHEE metodu yardımı ile Balçova özelinde oluşturulan senaryolar değerlendirilmiştir. Sonuç olarak Balçova'da turizm ağırlıklı senaryoların, yarattıkları işgücü ve petrol eşdeğeri enerji kullanımı kriterlerindeki üstünlüğü sebebi ile ön plana çıktıkları görülmüştür.

Ulviye Özdamar

Açık-yeşil alan kullanımlarının imar planlarındaki dağılımları ve uygulama sorunları: Bursa-Osmangazi örneği [The distribution of urban open green area uses in development plans and their application problems: Bursa-Osmangazi case]

Danışman: Prof. Dr. Hülya Koç
Yıl: 2006

Yapıldığı Yer: Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Şehir Planlama Anabilim Dalı
Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama

Özet: Bu çalışma tarihin her döneminde ihtiyaç duyulan açık-yeşil alan anlayışlarının kültürel ve yasal gelişiminin literatür taramasının yapılması ve bugün gelinen noktanın yansıtılmasını hedeflemektedir. Yasanılabilir kent dokusu oluşturulması anlamında bilimsel verilerin elde edilmesi ve örnek çalışma alanı ele alınarak irdelenmesi çalışmanın bir başka amacını oluşturmaktadır. Bu çerçevede gerçekleştirilen çalışmada örnek alanın açık-yeşil alanlarının mevcuttaki dağılımları ve onaylı imar planlarındaki dağılımları niceliksel ve niteliksel olarak belirlenmiştir. Alanın tarihsel, kültürel ve doğal kaynakları da dikkate alınarak taşıyabileceği nüfus kapasiteleri tartışılmıştır. Bu çalışma ile açık-yeşil alanların önemi vurgulanmış, açık-yeşil alanların planlanarak yapılması gerekliliği, hatta üst ölçeklerden itibaren açık-yeşil alanların planlanarak oluşturulması gerekliliği tartışılmıştır. Ayrıca planlamasının yanında nitelik olarak da iyileştirilmenin sağlanması gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Bahriye Kuşak

Su kıyılarınin ekolojik açıdan değerlendirilmesi ve restorasyonu [Ecological assessment and restoration of shores]

Danışman: Y. Doç. Dr. Tülay Ayaşlıgil
Yıl: 2006

Yapıldığı Yer: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Konular: Peyzaj Mimarlığı

Özet: Su kıyıları, sulara ait ekosistemler ile karalara ait ekosistemler arasında geçi

bölgelerini olu tururur. Su kıyısı tipleri olan alçak-basık kıyılardan; plajlar ve sulak alanlar, dar-yüksek kıyılar, göl ve akarsu kıyıları ile eski kıyılar yarı karasal ekosistemlerdir. Yarı karasal ekosistemler olan su kıyıları, flora ve fauna için ya am mekanı (habitat) olu tururlar. ki ekosistem arasında geçi bölgesi olması nedeniyle her iki ekosistemde tür ve biyolojik çe itlilik bakımından birçok özelliklerini barındırırlar. Ayrıca kıyı eridini koruma ve erozyon kontrolü, ta kın koruması, su ve çevre kirlili ini önleme, rüzgar ve fırtınadan koruma ve mikroiklim gibi bir çok fonksiyonları vardır. Ancak su kıyıları anılan bu ekolojik önem ve i levlerini yapılan tahribatlar ve bozulmalar ile yerine getirememektedir. Bu tez kapsamında, su kıyılarının ekolojik açıdan ne kadar önemli oldu u belirtilerek, meydana gelen bozulmalar ve nedenleri ile su kıyılarında yapılacak restorasyon çalı maları hakkında bilgi verilmi tir. Bitkiler kullanılarak yapılan restorasyon çalı malarından olan biyolojik onarım teknikleri açıklanmı, Dünya ve Ülke-mizden restorasyon çalı maları örnekleri ve planlama ilkeleri verilmi tir. Sonuç ve öneriler kısmında ise, su kıyıların ekolojik açıdan de erlendirilmesi ile restorasyon çalı malarının sürdürülebilirli inin sa lanması için sonuç ve öneriler getirilmi tir.

Anahtar kelimeler: Su kıyıları, yarı karasal ekosistem, su kıyıların ekolojik açıdan önemi, bozulmalar, restorasyon çalı maları

Deniz Çevik

Kent ekolojisi açısından küçükçekmece gölü ve çevresinin irdelenmesi [Context of the urban ecology studies about kucukçekmece lake and around]

Danışman: Y. Doç. Dr. Tülay Ayaşlıgil
Yıl: 2006

Yapıldığı Yer: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama

Özet: Günümüzde kentleşme ve sanayileşme faaliyetleri, kentlerin çevrelerinde doğal, kültürel ve tarihi değerlere sahip, rekreasyon potansiyeli yüksek ve ekolojik değerlere sahip olan alanların üzerinde bir takım baskılar yaratmaktadır. Küçükçekmece Gölü ve çevresi bu baskıları en olumsuz şekilde yaşayan alanlardan birisidir. Bu noktada, Küçükçekmece Gölü ve çevresi için;

bu alandaki yerel ve ekolojik potansiyellerin belirlenmesini, sürdürülebilir kılınmasını, en etkin biçimde kullanılmalarını, doğru arazi kullanım (konut, sanayi vb.) kararlarının verilmesini ve en uygun, ekonomik olarak yer seçimini, daha iyi yaşam koşullarının oluşturulmasını, sosyal-kültürel-ekonomik eylemlerin, etkinliklerin, toplumsal yaşamın sağlıklı işleyebilmesinde ve bu karşılıklı etkileşimlerin çevreye olası olumsuz etkilerinin en aza indirgenmesini vb. Sağlayacak stratejilerin ortaya konulmasını gerekli kılmaktadır. Bu çalışmada; kent ekolojisi açısından Küçükçekmece Gölü ve çevresi incelenmektedir. Araştırma içerisinde; ekoloji, kent ekolojisi ile ilgili tanım ve kavramlar ile kent ekolojisini oluşturan doğal ve kültürel faktörlerin neler oldukları ve kentler üzerindeki etkileri, yarattıkları sorunlar değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Ekoloji, Kent Ekolojisi, Ekosistem, Göl, Havza

Zehra Södan

Beşehir Gölü Havzası planlama sorunları [Basin Of Beşehir Lake planning problems]

Danışman: Y. Doç. Dr. Rahmi Erdem
Yıl: 2006

Yapıldığı Yer: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama

Özet: Beşehir Gölü Havzası, Akdeniz Bölgesi'nde ve Göller Yöresi'nde bulunmaktadır. Beşehir Gölü, Türkiye'nin en büyük tatlı su gölüdür. Göl, idari olarak Konya ve Isparta il sınırları içinde kalmakta olup Beşehir Gölü ve Kızıldağ olarak iki farklı milli parka ayrılmıştır. Beşehir Gölü ve çevresi, jeomorfolojik oluşumları, tabii bitki toplulukları, zengin kuş toplulukları, tarihi kalıntıları ve hidrolojik özelliklerinden dolayı milli park olarak seçilmiştir. Havza; kontrolsüz su kullanımı, göl kirliliği, kurumlar arası koordinasyon eksikliğinden dolayı planlama ve yönetim sorunları, üst ölçekli planlarla getirilen kısıtlamalar, kıyı kenar çizgisinin tespit edilememesinden dolayı ortaya çıkan kıyı ve imar sorunlarından dolayı tehdit altındadır. Özellikle üst ölçekli planlara, Havza halkının ve yerel yönetimlerin görüşlerinin yansımaması önemli problemler ortaya çıkarmaktadır. Çalışmada, bu sorunlara çözüm önerileri

geliştirilmiştir. Çalışma kapsamında, kıyı kenar çizgisi, milli park ve havza planlama ve yönetimi konuları ele alınmış ve bu konular çalışma alanında ilişkilendirilmiştir. Havza'da, doğal ve tarihi varlıkların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve bu varlıkların kamu yararına geliştirilmesi için koruma-kullanma dengesinin gözetildiği, ekolojik, ekonomik ve bütüncül bir planlamaya gereksinim vardır. Beşehir Gölü Havzası'nda ekolojik, ekonomik ve bütüncül bir planlama yapılabilmesi için gerekli çözüm yolları sunulmuş ve çalışma sonuçlandırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kıyı kenar çizgisi, milli park, havza, Beşehir

Habip Uluçay

Havza planlaması ve yönetimi [Basin planning and management]

Danışman: Y. Doç. Dr. Teoman

Tekkökoğlu

Yıl: 2006

Yapıldığı Yer: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı
Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama

Özet: Donella Meadows ve arkadaşlarının 1972 yılında hazırladıkları "Büyümenin Sınırları" araştırması dünyanın taşıma kapasitesini gündeme getirerek dikkatleri kalkınma ve çevre ikilemelerine çekmiştir. Büyümenin sınırları araştırması çok büyük yankılar yaratmış, kalkınma ve çevre arasındaki ikilemlere çözümler üretilemek amacıyla birçok uluslararası toplantı düzenlenmiştir. Kalkınma ile çevresel koruma arasında bir dengenin kurulması gereksinimi sürdürülebilir kalkınma paradigmasını doğurmuştur. 1992 yılında Rio de Janeiro'da düzenlenen Kalkınma ve Çevre Konferansı'nda sürdürülebilir kalkınma hedefleri olan sosyal, ekonomik ve çevresel koşulların planlanmasında ve yönetilmesinde en uygun coğrafi birim olarak havzalar işaret edilmiştir. Fiziksel bir birim olarak havzalar, iklim ve bitki bölgeleri gibi diğer doğal bölgelerle bütünlük göstermekte, doğal sınırları içinde bir ekosistem oluşturmaktadır. Havza ölçeğinde planlama ve yönetim ile ekosistemlere bütüncül bir yaklaşım sağlanabilmektedir. Bu çerçevede çalışmanın birinci bölümünde, bu çalışmanın çıkış noktasının ve bu çalışma ile ulaşılmak istenen hedeflerin belirlendiği bir giriş yapılmaktadır.

Neslihan Serdarođlu Sađ

Kamu yararı kavramının kıyı mevzuatında ele alınış biçimi [The concept of public interest in Turkish coastal legislation]

Danışman: Dr. Hami Yıldırım

Yıl: 2005

Yapıldığı Yer: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama

Özet: Kıyılar toplum için sunduğu kullanım imkânları nedeniyle hep çekici alanlar olmuş; kıyılardaki doğal kaynaklar, kıyı bölgelerinin ve ülkenin, ekonomik ve sosyal açıdan kalkınmasında önemli roller üstlenmiştir. Ancak kıyılara ilişkin mevzuat; doğru arazi kullanım kararlarını belirleme, toplumun yaşam kalitesini artıran düzenlemeleri ortaya koyma ve sürdürülebilir gelişmeyi sağlama adına yeterli olamamıştır. Bunun temel nedeni, kamu yararı kavramına, Kıyı Mevzuatı kapsamında yeterince duyarlılık gösterilmemesi ve kavramı esas alan maddelerin gerektiği biçimde uygulanamamasıdır. Bu çerçevede, çalışmada, kıyı alanlarının kamusal mal olması ve kamu yararına kullanılması zorunluluğundan hareketle, Ülkemizdeki kıyı alanlarının kullanımı, kamu yararı kavramı bağlamında irdelenmiştir. Ayrıca, kavramın günümüze kadar geçen süreçte nasıl algılandığı analiz edilmiş ve toplum gereksinimlerine bağlı olarak anlam ve içeriğinde sürekli değişime olanak tanıyan yapısı ortaya konmuştur. Çalışmanın sonunda ise, kıyı kullanımında, kamu yararının nasıl sağlanacağına ilişkin ölçütler doğrultusunda, Kıyı Mevzuatı'nın yetersiz kalan yönleri eleştirel bir bakış açısı içerisinde tartışmaya açılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yararı, Kamu Malı, Kıyı, Kıyı Mevzuatı

İsmail Hakkı Sezgin

Başdere havzası kırsalının kalkınma potansiyelleri [Development potentials of Başdere river basin area]

Danışman: Y. Doç. Dr. Çiğdem Çiftçi

Yıl: 2007

Yapıldığı Yer: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama

Özet: Ülkemiz kırsal alanlarında fiziki, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlar yaşanmakta,

ilgisiz kalındığı sürece de bu sorunlar kentlere yansiyarak kentsel sorunları tetiklemektedir. Kırsal yerleşmelerin sorunlarının çözülmesi, kentlerdeki sorunların da büyük ölçüde aşılması anlamına gelmektedir. Bu da kırsal alanların sorunlarının ve potansiyellerinin ortaya konulması, elde edilen bulgular ışığında kırsal kalkınma projelerinin hazırlanmasıyla mümkün olacaktır. Ülkemizde kırsal kalkınma konusunda Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana toprak ve tapuya ilişkin girişimler sergilenmiş, istihdam ve yerleşme düzeninden kaynaklanan sorunları çözmeye yönelik politikalar izlenmiş ancak hem politikaların hem de kırsal kalkınmanın sürdürülebilirliği sağlanamamıştır. Gelişmiş ülkelerde ise kırsal alanların ve kırsal kalkınmanın önemi uzun yıllar önce anlaşılmış ve bu yönde birçok çalışma yapılmıştır. AB ülkelerinde çevre duyarlı sürdürülebilir kırsal kalkınma politika ve araçları geliştirilmekte, bu çalışmaları finanse edecek fonlar oluşturulmaktadır. Ülkemizde de AB uyum sürecinde, AB politikalarına uygun kırsal kalkınma araçları geliştirerek birçok AB hibe programından ve Dünya Bankasından yararlanmak mümkün olacaktır. "Başdere Havzası Kırsalının Kalkınma Potansiyelleri" konulu bu tez çalışması Sarıveliler ilçesi ve Sarıveliler'e bağlı bir kasaba ile 13 köyü kapsayan, Başdere Havzası olarak tanımlanan alandaki soyo-ekonomik ve fiziki sorunlar, bölge dışına göç vermesindeki etkenler, tarım, hayvancılık ve turizm gibi kalkınma potansiyelleri yerinde yapılan anket, mülakat ve gözlemlerle çok yönlü olarak ele alınmıştır.

Başdere Havzası'nda tarım ve hayvancılık yatırımları yanı sıra tarıma dayalı kırsal sanayi ve kırsal turizm gibi AB kırsal kalkınma araçları arasında da yer alan çevre duyarlı, sürdürülebilir güncel yaklaşımların gerekliliği izlenmiştir. Elde edilen veriler ışığında Başdere Havzası'ndaki doğal kaynakların, tarihi mirasın korunması, göçün önlenmesi, bölgedeki sosyo-ekonomik ve fiziki refah seviyesinin yükseltilmesi için havzadaki kırsal kalkınma potansiyelleri AB kırsal kalkınma araçları çerçevesinde sorgulanmaya çalışılıp, söz konusu potansiyeller ve sorunlar.SWOT Analizi tekniğiyle doğrulanmış, Başdere Havzası'nda kırsal kalkınmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Alan, Kırsal Kalkınma, Kırsal Kalkınma Potansiyeli, Başdere Havzası

Yunus Yönüğü

İstanbul'daki içme suyu havzalarının önemi, içme suyu koruma havzalarında yaşanan sorunlar, idari yargıya intikal etmiş uyuşmazlıklar, nedenleri ve çözüm önerileri [The importance of catch basin in İstanbul; the problems of the water reservoirs, related law issues and proposed solutions within the administrative]

Danışman: Prof. Dr. Orhan Kuntay

Yıl: 2007

Yapıldığı Yer: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama Hukuk

Özet: Su, canlılar için en önemli ihtiyaç maddelerinden biridir. Yeterli miktarda ve uygun özelliklerde suyun temin edilmesi, devletin en önemli görevlerinden biri olduğu gibi, insanların da en doğal hakkıdır.

İçme suyu havzaları, kapsadıkları ormanlık, açık ve yeşil alanlar ile, kent ekolojisi açısından yaşamsal önem taşıyan alanlardır. Bu alanlar; yağış oluşumu, toprağa ulaşan yağış, su miktarı, su kalitesi, yüzeysel akış, toprağın su tutma kapasitesi ve taban suyu düzeyi üzerinde etkilidirler. İçme suyu havzalarında aranan en önemli nitelik, havzanın en fazla ve aynı zamanda en kaliteli suyu üretebilecek yapıya sahip olmasıdır. Bunun için de, havzaların ekolojik karakteristiklerinin bilinmesi ve özellikle bitki-toprak-su arasındaki ilişkilerin iyi değerlendirilmesi gerekir. Bu nedenle içme suyu havzaları için yapılacak kullanım planları ekolojik bir yaklaşımla hazırlanmalıdır. Oysa, bugün İstanbul'da su toplamaya ayrılmış havzalar içerisinde sadece Darlık havzası, bu özelliklerde bir içme suyu havzasının doğal bitki örtüsü korunmuş olduğu gibi, kirletici kaynakları da bulunmamaktadır. Buna karşılık diğer bütün içme suyu havzalarında yasal olmayan yapılaşma ve plansız kentleşme süreci yaşanmaktadır. Bu süreç, önce havzaların doğal bitki örtüsünün tahrip edilerek, içme suyu havzalarında toprakların erozyona uğratılmasına, bunun sonucunda rezerv kapasitesinde ve biriken su kalitesinde bir düşme ve havza topraklarının su depolama gücünde azalma ile karşı karşıya kalınmasına neden olmaktadır.

İçme suyu havzalarında yaşanan plansız yapılaşma süreci, görevli kurumlar arasin-

daki koordinasyonsuzluk, yetki ve mevzuat karmaşası, getirilen af yasaları, yasalara aykırı yerleşmelerin belde ve ilçe ilan edilmeleri vb. Gibi olumsuz etkenler ile iç içe yaşanan bugün, havzaların korunması sürecindeki gelinen son noktanın çok iyi değerlendirilmesi gerektiği düşüncesinden hareketle İstanbul'daki İçme Suyu Havzalarının Önemi, Yaşanan Sorunlar ve Nedenleri, özellikle Koruma bantlarında çıkan ve yargıya intikal etmiş uyuşmazlıklar ve Çözüm Önerileri tez konusu olarak seçilmiştir. Bu çalışma boyunca, havzaların önemi bütün unsurlarıyla ele alınmış, bu alanlarda yaşanan sorunlar, bu sorunlardan idari yargıya intikal etmiş uyuşmazlıklarla birlikte irdelenmiş, mevcut koruma sisteminin işlerliğinin yitirildiği tespit edilmiştir. Yaşanan sorunlara çözüm olabilecek öneriler ile tez çalışması sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İçmesuyu Havzası, Koruma, Planlama, Ekosistem, İstanbul,

DOKTORA

Zühre Çelik

Türkiye'de kırsal planlama politikalarının geliştirilmesi [Developing rural planning policies in Turkey]

Danışman: Prof. Dr. Şenel Ergin

Yıl: 2006

Yapıldığı Yer: Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Şehir Planlama Anabilim Dalı
Konular: Şehircilik ve Bölge Planlama

Özet: Kırsal alanda yaşanan sorunların çözümüne yönelik olarak, Cumhuriyetin ilanından günümüze pek çok politika üretilmiş ve uygulanmıştır. Ancak, yapılan bu çalışmalar dağınık ve esgüdüksüz olmuş, şehir planlama disiplini ve kademelenmesi içerisinde oluşturulmamıştır. Oluşturulan politikalar, ekonomik ve sosyal politika alanları ile ilişkilendirilmemiş ve etkin bir halk katılımını içermemistir. Ayrıca yapılan çalışmalarda kır ve kent bir bütün olarak ele alınmamıştır. Dolayısıyla, kırsal alanda kalkınma amaçlı uygulamalar ve politikalar, bu alanlarda sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamada yeterli olamamıştır.

Kırsal alanların kalkınması için önerilecek ekonomik ve sosyal politikalarından birini "planlama" aracı oluşturur. Bu araç, kırsal alanda arazinin korunması, gelir düzenlemeleri, doğal kaynak kullanımı ve doğal yaşamın

korunmasında önemli bir role sahiptir. Buradan yola çıkarak, bu çalışmada kırsal alanda kalkınmanın sağlanması için kırsal planlamanın önemi vurgulanarak; kırsal planlamanın oluşturma süreci tanımlanmış, kırsal planlama strateji ve politikaları oluşturularak Türkiye için bir kırsal planlama modeli önerilmiştir. Yukarıda belirtilen amaca uygun olarak, Türkiye'deki geçmiş ve mevcuttaki ulusal ve yerel ölçekteki kırsal kalkınma politika ve uygulamaları literatür, uygulama projeleri ve raporları kapsamında incelenmiştir. Buna ek olarak, kırsal kalkınma alanında ortaya çıkan yeni yaklaşımlar kapsamında DB, BM, OECD ve AB'nin kırsal kalkınma yaklaşım ve politikaları araştırılmıştır.

Nilgün Görer

Kentsel altyapı politikalarının değişimi; İçmesuyu ve kanalizasyon sektörü örneği [Evaluation of the policies on urban: The case of drinking water and sewerage sectors]

Danışman: Prof. Dr. Ruşen Keleş

Yıl: 2000

Yapıldığı Yer: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Konular: Kamu Yönetimi

Dizin Terimleri: **Alt yapı yatırımları=Infrastructure investments**

Belediye hizmetleri=Municipality services Kentsel hizmetler=Urban services Alt yapı=Infrastructure Çevre politikaları=Environmental policies Kanalizasyon=Sewerage Türkiye=Turkey İçme suyu=Drinking water

BÖLÜM DIŞI İLGİLİ

Arzu Erol

Türkiye'de su kalite yönetimi idari ve yasal yapı

Danışman: Prof. Dr. İ. Ethem Gönenç

Yıl: 1993

Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

Konular: Çevre Mühendisliği

Dizin Terimleri: Su kalitesi=Water quality Kalite yönetimi=Quality management

Elif Ekemen

Economics of wastewater management: Optimizing over treatment alternatives

and environmental policies [Atık su yönetiminde ekonomi: Artım seçenekleri ve çevre politikalarına dayalı optimizasyon]

Danışman: Prof. Dr. Ahmet Acar

Yıl: 1996

Yapıldığı Yer: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Konular: İşletme

Dizin Terimleri: Atık su arıtma tesisleri=Waste water treatment facilities Çevre

yönetimi=Environmental management

Endüstriyel atık su=Industrial waste water

Optimizasyon modelleri=Optimization

models Tekstil endüstrisi=Textile industry Atık

su=Waste water

Hasan H. Can

Türkiye'de su yönetimi

Danışman: Y. Doç. Dr. Hasan Hüseyin

Doğan

Yıl: 1996

Yapıldığı Yer: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Konular: Kamu Yönetimi

Dizin Terimleri: Su yönetimi=Water

management GAP=South Eastern

Anatolian Project Su kaynakları=Water

resources Türkiye=Turkey

Pınar Aypek Türker

Impact of planning and urban factor on urban water management the case of Ankara [İlanlama kurumlarının kentsel su yönetimi üzerindeki etkileri: Ankara örneği]

Danışman: Doç. Dr. Korel Göymen

Yıl: 1998

Yapıldığı Yer: Orta Doğu Teknik

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Konular: Kamu Yönetimi

Dizin Terimleri: Su yönetimi=Water

management Ankara=Ankara

Kent yönetimi=City management

Kentleşme=Urbanization

Yönetim=Management

Firdev Özlem Kunukçu

Su üretiminde HACCP sisteminin proje yönetimi teknikleri kullanılarak yerleştirme [Implementing HACCP system to drinking water production by using protect management techniques]

Danışman: Öğr.Gör. Halefşan Sümen
Yıl:2000
Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Konular: İşletme
Dizin Terimleri: Üretim=Production
İçme suyu=Drinking water Proje
yönetimi=Project management Tehlike
analizleri ve kritik kontrol noktaları=Hazard
analysis and critical control points

Nusret Karakaya

**Efteni havzasında su kalitesi yönetimi
2000 108 sayfa.**

Danışman: Prof. Dr. İ. Ethem Gönenç
Yıl: 2000
Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Konular: Çevre Mühendisliği
Dizin Terimleri: Büyük Melen çayı=Great
Melen stream Su kalitesi=Water
quality Su kaynakları=Water resources
İçme suyu=Drinking water Kalite
yönetimi=Quality management

Murat Sungur

**Mevcut su kaynaklarının son
durumunun ve su kaynaklarının
korunmasına yönelik çözüm
önerilerinin incelenmesi [Inspection
of the situations of the existing water
resources and the suggestions for the
protection of the water resources]**

Danışman: Prof. Dr. Sabahattin Üç
Yıl:2001
Yapıldığı Yer: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen
Bilimleri Enstitüsü
Konular: İnşaat Mühendisliği
Dizin Terimleri: Havza yönetimi=Basin
management İstanbul= Su
kaynakları=Water resources Su
kirliliği=Water pollution

Filiz Barbaros

**Water quality management by hydro-
institutional mapping approach [Hidro-
kurumsal haritalama yaklaşımı ile su
kalitesi yönetimi]**

Danışman: Prof. Dr. M. Necdet Alpaslan
Yıl:2001
Yapıldığı Yer: Dokuz Eylül Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Çevre Teknolojileri
Anabilim Dalı

Konular: Çevre Mühendisliği
Dizin Terimleri: Gediz Nehri=Gediz
River Su kaynakları yönetimi=Water
resources management Matematiksel
modelleme=Mathematical modelling
Su dağıtımı=Water distribution Su
kalitesi=Water quality

Sevgim Deniz Azcanlı

**Türkiye’de sulak alan yönetimi: Sorunlar
ve çözüm önerileri [Management of
wetlands in Turkey: Problems and
suggestions]**

Danışman: Doç. Dr. Nesrin Algan
Yıl:2002
Yapıldığı Yer: Ankara Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü
Konular: Kamu Yönetimi
Dizin Terimleri: Çevre
yönetimi=Environmental management
Fauna=Fauna Flora=Flora Ramsar
sözleşmesi=Ramsar agreement Sulak
alanlar=Wetlands

Dolunay Doğan

**Atıksu yönetim optimizasyonu: Atıksu
bertarafı için geliştirilen yönetim
alternatifleri [Wastewater management
optimization: Treatment alternatives for
managing industrial wastewater]**

Danışman: Y. Doç. Dr. Mehmet Atak
Yıl:2002
Yapıldığı Yer: Gazi Üniversitesi Fen
Bilimleri Enstitüsü
Konular: Endüstri ve Endüstri Mühendisliği
Dizin Terimleri: Atık bertaraf
yöntemleri=Waste disposal methods Çevre
yönetimi=Environmental management
Optimizasyon=Optimization Atık su=Waste
water

Eyüp Selim Köksal

**Sulama proje yönetim bilgi sistemi
(SIMIS) modelinin sulama birliklerinde
kullanım olanakları üzerine bir araştırma
[Using possibilities of scheme irrigation
management information system
(SIMIS) model in irrigation associations]**

Danışman: Prof. Dr. Ali Osman Demir
Yıl:2002
Yapıldığı Yer: Uludağ Üniversitesi Fen
Bilimleri Enstitüsü Tarımsal Yapılar ve
Sulama Anabilim Dalı

Burhan Teoman Meriç

**Akarçay (Afyon) havzası su kaynakları
yönetim modeli [Akarçay (Afyon) basin
water resources management model]**

Danışman: Y. Doç. Dr. Levent Tezcan
Yıl: 2003
Yapıldığı Yer: Hacettepe Üniversitesi Fen
Bilimleri Enstitüsü Hidrobiyoloji Anabilim
Dalı
Konular: Jeoloji Mühendisliği
Dizin Terimleri: Su kaynakları
yönetimi=Water resources management
Akarçay havzası=Akarçay basin
Sürdürülebilirlik=Sustainability Yer altı
suları=Ground waters

Emel Baylan

**Terkos gölü örneğinde doğal kültürel
çevrenin korunması ve geliştirilmesi
üzerine bir araştırma [A Research
on conservation and development of
natural and cultural environment; case
study: Terkos lake, İstanbul]**

Danışman: Doç. Dr. Nilgül Karadeniz
Yıl:2003
Yapıldığı Yer: Ankara Üniversitesi Fen
Bilimleri Enstitüsü
Konular: Peyzaj Mimarlığı
Dizin Terimleri: Su kaynakları
yönetimi=Water resources management
Doğal çevre=Natural environment
Ekosistem=Ecosystems İstanbul= Terkos
gölü=Terkos lake

Vildan Gündoğdu

**Gediz havzası yönetim planı
oluşturulmasına yönelik bir yaklaşım
[An Approach towards the formation of
Gediz river basin management plan]**

Danışman: Prof. Dr. Ahmet Kocataş
Yıl:2003
Yapıldığı Yer: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri
Enstitüsü Su Ürünleri Temel Bilimleri
Anabilim Dalı
Konular: Su Ürünleri
Dizin Terimleri: Su kaynakları
yönetimi=Water resources management
Gediz havzası=Gediz basin Su
kaynakları=Water resources

Mustafa Karakaş

**Su hukuku bağlamında su kaynaklarının
yönetimi, kurumsal ve hukuksal yapı
[Water resources management within**

the framework of water law, corporate and legal structure]

Danışman: Doç. Dr. Emin Memiş
Yıl:2007

Yapıldığı Yer: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı

Konular: Hukuk Kamu Yönetimi
Dizin Terimleri: Su kaynakları=Water resources Su=Water Su kaynakları yönetimi=Water resources management Hukuk=Laws

Tutku Koçyiğit Yenal

Ayamama deresinin zemin incelemesi, kirlenmesi ve yönetim sorunları [Geotechnical, pollution and management problems of Ayamama stream]

Danışman: Doç. Dr. Bedri Alpar
Yıl:2000

Yapıldığı Yer: İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü

Konular: Su Ürünleri
Dizin Terimleri: Ayamama deresi=Ayamama stream Sismik analiz=Seismic analysis Zemin yapısı=Soil structure Kirlilik=Pollution Yönetim=Management

Bağdagül Fulya Pala

Ömerli baraj gölünün su kalitesi değerlendirilmesi [Assesment of Ömerli Dam's water quality]

Danışman: Prof. Dr. İ. Ethem Gönenç
Yıl:1999

Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

Konular: Çevre Mühendisliği
Dizin Terimleri: Barajlar=Dams Ömerli barajı=Ömerli dam Su kalitesi=Water quality

Ayla Demir

Türkiye'de su kaynakları yönetiminde yeni bir yönetim yapısı [The New administrative structure on water resources management in Turkey]

Danışman: Prof. Dr. İ. Ethem Gönenç
Yıl:1994

Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

Konular: Çevre Mühendisliği
Dizin Terimleri: Su kaynakları=Water

resources Yasal düzenlemeler=Legal regulations İdari yapı=Administrative structure

Yalçın Aşkın Öktem

Sapanca Gölü su kalitesi yönetimi için egölem modeli

Danışman: Prof. Dr. İ. Ethem Gönenç
Yıl:1996

Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

Konular: Çevre Mühendisliği
Dizin Terimleri: Egölem modeli= Su kalitesi modellemesi=Water quality modelling Sapanca Gölü=Sapanca Lake Su kalitesi=Water quality

Elçin Hepsağ

Köyceğiz - Dalyan lagün havzası su kaynaklarının su kalitesi [Water quality assessment of water resources in Köyceğiz - Dalyan lagoon catchment area]

Danışman: Prof. Dr. İ. Ethem Gönenç
Yıl:2003

Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

Konular: Çevre Mühendisliği
Dizin Terimleri:

Nahide İlknur Adalı

Modeling of nutrient emissions in Köyceğiz Lake-Dalyan Lagoon watershed-application of the MONERIS model [Köyceğiz Gölü-Dalyan Lagün havzasından kaynaklanan nütrient yüklerinin modellenmesi-MONERIS modeli uygulaması]

Danışman: Prof. Dr. İ. Ethem Gönenç
Yıl:2004

Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Çevre Mühendisliği Anabilim Dalı Konular: Çevre Mühendisliği

A. Alpays Gürses

Selection of appropriate buffer zones for the Tahtalı water supply reservoir [Tahtalı içme suyu haznesi için uygun koruma alanlarının belirlenmesi]

Danışman: Prof. Dr. Nilgün Harmancıoğlu
Yıl:2002

Yapıldığı Yer: Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

Konular: İnşaat Mühendisliği

Dizin Terimleri: İçme suyu havzası=Drinking water basin İçme suyu kirliliği=Drinking water pollution Coğrafi bilgi sistemleri=Geographical information systems Koruma alanları=Conservation areas

Durumu: Onaylandı

Menekşe Koral Işık

Atık su ve içme suyu şebeke hizmetlerinde özelleştirme [Privatization in sewage and drinking water infrastructure systems]

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Eyüp Debik
Yıl:2007

Yapıldığı Yer: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Çevre Mühendisliği Anabilim Dalı

Konular: Çevre Mühendisliği
Dizin Terimleri:

Durumu: Onaylandı

Zerrin Koşdemir Ay

Tahtalı barajı uzun mesafeli koruma alanında arazi kullanım politikası esaslarının belirlenmesi üzerine bir araştırma [A Research on determining land use policies in long distance protection zone of Tahtalı dam] Doktora Tezi

Danışman: Prof. Dr. Oktay Erdoğan
Yıl:2001

Yapıldığı Yer: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

Konular: Ziraat

Dizin Terimleri: Havza yönetimi=Basin management Tahtalı barajı=Tahtalı dam Arazi kullanımı=Land use Koruma=Conservation İçme suyu=Drinking water

Selmin Baltaoğlu(Burak)

Sakarya nehri havzasında su kalitesi yönetimi [Water quality management in Sakarya river basin]

Doktora Tezi

Danışman: Prof. Dr. İ. Ethem Gönenç
Yıl:1990

Yapıldığı Yer: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

Konular: Çevre Mühendisliği

Dizin Terimleri: Kirlenici kaynaklar=Polluted resources Sakarya havzası=Sakarya basin Su kalitesi=Water quality